

במדינה

העם

הרסיסטאנס

עוד בטרם פרש רשמית מהממשלה, יצא השר מנחם בגין וקרא להקמת תנועת התנגדות לנסיגה. לא היתה זו קריאה ישירה למרד על העם נגד ממשלתו, שהחליטה ה שבוע לקבל את תוכנית השלום של רו ג'רס. אולם בגין, מעריץ ותיק של תרבות צרפת, שאב את המונח "תנועת התנגדות" מהמילה הצרפתית רסיסטאנס, שבמלחמה העולם השנייה היתה הכינוי לתנועת המחתרת נגד הכובש הנאצי.

ספק עם בגין וחבריו עצמם האמינו, כי קריאתם לתנועת התנגדות אמנם תקומם את העם, וכי בעקבותיה ייערכו הפגנות אלימות ברחובות והסטודנטים יעלו על הבריקדות. מלבד קומץ של עסקנים קיצוניים, גייס השלים רובו של העם עם העובדות שישראל תצטרך לוותר על סיפוח שטחים אם שרונה בשלום.

אורחי ישראל, שבשלוש השנים האחרונות הוכיחו כי הם אחד הציבורים האפורים ליטיים ביותר, ושהיו מוכנים להשלים עם כל החלטה של הנהגתם, היו השבוע, עוד פחות מאשר תמיד, מוכנים להרים את נס המרד.

משום כך ספק אם המרד השני של מנחם בגין יוכה לאותה מידת תהילה כמו המרד הראשון שלו נגד הכובש הבריטי.

מלחמה ושלום

קולו של

קאראדון

איך תוביל קבלת תוכנית רוג'רס אל השלום הממשי?
דעה מעניינת על כך השמיע השבוע אדם שהיה קרוב ביותר למוקד הפעולה: הלורד קאראדון, מי שהיה עד לפני שלוש שבועות ראש המשלחת הבריטית ב"א"ר.

קאראדון — שעל שמו הקודם, יו פוט, קרוייה כיכר פוט בנתניה, לזכר הימים בהם היה קצין-מחוז בשכם ועזר להקמת נתניה — לקח חלק פעיל בניסוח התלשחת מועצת-הבטחון מס' 242, שעליה מתבססת תוכנית רוג'רס.

השבוע רואיין מעל גלי הבריביוסי ה לונדוני, הביע דיעה מפוכחת ביותר. הדרך להסדר. טען הלורד בעל הקול העמוק: לא די בשליחות יארינג, כי יארי

לורד קאראדון

מכיר פוט בנתניה למס' 242

נג לא יכול ליוזם בעצמו הצעות ממשיות ומפורטות, והצדדים בוודאי לא יספקו לו הצעות סבירות. לכן יש צורך בהקמת כמה ועדות, בי השתתפות אישים בינלאומיים, שיזכו בי אימון שני הצדדים. כל ועדה כזאת תגבש הצעות ממשיות על נושא מסוים. אלה יועברו ליארינג, ישמשו כסיס למשאומתן עם הצדדים.

למשל: ועדה שתגבש הצעות לגבי פתרון בעיית הפליטים. לפי החלטת ג'ואי, יש לחת לכל פליט את הבחירה בין שיבה ל-

(המשך בעמוד 14)

ימצאו דרך כלשהי להידבר אלה עם אלה. הם היו פתוחים לכל הצעה שהיא, כמעט, אך בסוף חזרו תמיד על הדעה המגוחכת שהדרך היחידה לישראלים הצעירים והחברי בים להיאבק למען פיתרון צודק היא לשאת נשק נגד המדינה הציונית — והצפייה המגוחכת עוד יותר שרבים יהיו נכונים לעשות זאת בעוד זמן לא רב.

לאחר ששוחחנו משך למעלה משלוש שעות, אמר לי עבדאללה כי האוטאמה יש מח לפגשני ברבת-עמון, וכי אני עומדת להיות אורחתה של החזית הדמוקרטית

נאיף חאוואמה

לשיחורו פלסטין במחנות שונים בסביבת רבת-עמון ובדרום לבנון.

לא היה צימי די כסף לטוס מביירות לעמאן, ובשל הדרכון האמריקאי שבידי לא ניתן לי לעבור דרך סוריה במכונית. לבסוף סידר עבדאללה את העכרתי לעמאן בקומנקאר השייך לחזית (הנסיכה במכר) נית השייכת לאחד מאירגוני הפידאיון מבי סלת את הצורך להראות את הדרכון.

היה עלי לצאת בבוקר המחרת, אך ברגע האחרון גבר בי הפחד שמא לעולם לא אצי ליח לשוב לביירות חיה ושלמה. טילפנתי לעבדאללה ואמרתי לו כי איני חשה טוב, וכי איני יכולה לנסוע.

הקורבנות האמיתיים

לפני צאתי לביירות היו לי כמה אשליות על התפקיד שממלאים איר-גוני הפידאיון בסיון למציאת פיתרון כל-שהו לסיכסוך שבין ישראל והעם הפלסטיני. קראתי מעט מן התעמולה שלהם, וכן דברים רבים שנכתבו עלידי אחרים, והי תה לי תקוותה כי הפידאיון יעשו למען עמם מה שלא ישראל, לא המדינות הערביות ואף לא העולם כולו היה נכון או מסוגל לעשות.

ראשית, קיימת הבעיה כי אירגונים אלה — ואפילו אל-פתח — מייצגים רק חלק זעיר מן העם הפלסטיני. אומנם נכון כי אנשים רבים בגדה המזרחית רואים בערא-פאת סמל של תקוה ושל שיתרון לאומי, אך נראה שקיימת אצל הפידאיון התחשבות והבנה מעטה מאוד לצרכיהם ולשאיפותיהם של תושבי הגדה המערבית — שהם רוב רובו של העם הפלסטיני.

שנית, אצל האירגונים קיימת בורות מוחלטת בכל הנוגע למה שהם מכנים "אויבם". העיקרון האלמנטרי ביותר במלחמה הוא "דע את האויב", אולם הפידאיון הפלסטיני הללו מבוזים את כל מירצם ואת המשאבים המעטים העומדים לרשותם במאבק נגד אויב-רפאים, הקיים רק בהוויתיהם רחוקת-השינאה.

אם לא ינסו להבין ולאמוד את שיעור כוחה של החברה הישראלית, לעולם לא יהיו מסוגלים להתמודד עם המציאות — בכל כיוון שהוא. אך למרות כל זאת, אירגוני הפידאיון מוציאים חומר עיתונאי טוב. העולם שונא מהפכות, אך הוא אוהב לקרוא על מאבקים מהפכניים המרוחקים ממנו. ולכן כאים העיתונאים, הצלמים ואנשי-הסרטים מאיר-פה בהמוניהם לביירות ולעמאן. ואין זה חשוב כלל שהם מוציאים את המהפכנים שלהם בשעה שהם כותבים עליהם, או שהמביצעים העיתונאיים האמצעים אין להם ולא כלום עם הנערים הצעירים המשליכים את חייהם מנגד, בפעולות היומיומיות של "פשיטות קומנדו", הורכות לכיסוי טלחית יוני שנועד לכדר רומנטיקאים משועממים כרחבי העולם.

כל זה אינו חשוב, כיוון שרק הפלסטינים עצמם הם השובלים — ולאיש לא איכפת מה גורלם.

— ובטוחני כי הם עצמם אינם חשים עצי-מם כאומה — אלא כקבוצה הטרוגנית. מכל מקום, הם נמצאים שם, ועלינו למצוא דרך לחיות עימם.

הדרך שהיא מציעה היא אותה מדינת פלסטין החילונית והדמוקרטית המפורסמת, המכילה בקירבה את הפלסטינים הגולים ואת היהודים המתגוררים שם עתה.

הוא נראה כי מאוד ברצונו לחיות בש-לום, בתוך מדינה אחת, עם היהודים, ול-הימנע מ"גישה שוביניסטית, העלולה לה-ר-ביל לסיכסוך צבאי שיהרוס את שני הע-מים גם יחד. אך הוא נראה גם נאיבי עד כדי לעורר רחמים בהצעתו איך להגיע ל-כך. הוא צופה מאבק צבאי ממושך, אשר י-שחרר את פלסטין מהמישטר הציוני: "מטרתנו אינה רק לשחרר את עצמנו, אלא

... העיתונאים מספקים תמונות לרומנטיקאים עיפים — ולאיש לא איכפת מה קורה להם לבני העם הפלסטיני ...

לשחרר את בני העם היהודי. גם הם קור-בנותיו של האימפריאליזם הציוני."

הזמנה לעמאן

אתי את עבדאללה אם קבוצ-תו תהיה מוכנה להילחם למען מדינה ערבית-פלסטינית נפרדת בשטחים הכבושים ו/או בירדן, העשויה להתמוגג ברבות הי-מים עם ישראל וליצור דבר-מה בדומה למדינה הפלסטינית הגדולה יותר עליה דיבר. אך הוא השיב רק: "עדיין איננו יודעים כיצד יראו השלבים האחרונים של פעולתנו".

אומנם, הצטרפתי להיחכת עד כמה הם נאיביים ובלתי-מציאותיים, ועד כמה חסרה להם הידיעה המינימלית על ישראל והאומה הישראלית. אך חאוואטה ואנשיו נראו לי לבניים מאוד, ונסייתי בהחלט להאמין כי הם כנים בתפעם לחיות יחד עם היהודים, החיים עתה בארץ. ביקשתי מהם לשכוח לזמן-מה את עובדת היותי עיתונאית, ולר-אותני רק כשמאלנית אמריקאית — כדי ש-נוכל לשוחח כאנשים המגלים עניין מ-ש-תף באותה בעיה. שיחתנו היתה ארוכה וחמימה, אולם לא נשאה פרי.

שוחחנו על התפקיד שהשמאל הישראלי העולה עשוי למלא בעתיד, ועל הצורך ש-פלסטינים צעירים והדור הצעיר בישראל

הבעת שיעמום-מה על פני, מיהר להבטיחני כי ליבוריו על המארכסיו אינם פיטפט-בעל-מארכסיום שלנו לדבנו מן הניסיון — מנסיגה של אנשים אחרים: ה"רסיסטאנס", הקוריאנים, הקובנים והס-ניס."

פעמים רבות הזכיר את מיספרם העוים של אנשי קבוצתו, ואת האמצעים המוגב-לים העומדים לרשותם. הוא הודה כי הח-זית הדמוקרטית אינה משמשת אלא כמורת-דרך לקבוצות הגדולות והחזקות יותר, אך טען כי הוא רואה בכך משום תפקיד חשוב וחיוני ביותר. מאוחר יותר, שאלתי את

סוהייל יאמות אם לחזית הדמוקרטית יש השפעה ממשית כלשהי, והוא השיב כי הש-פעתה אינה גדולה דיה, וכי היא חלשה אפילו יותר ממה שדובריה מוכנים להודות בפני עצמם.

"לשחרר את היהודים"

בפנותנו אל הדוכן שהגדיר כ"שא-ר לה היהודית", סיפר לי עבדאללה מה דעתו על בעיית פלסטין: "פלסטין היא מולדתנו, ארץ ערבית. תה-גורנו בה משך אלפים בשנים. כן, תמיד היתה שם נוכחות יהודית מועטה, אך ליהודים המתגוררים שם עכשיו אין כל שייכות לכך."

הבעיה היהודית באירופה נתעוררה עקב מלחמת-מעמדות, קולוניאליזם ואימפריאלי-זם. התנועה הציונית היא למעשה, תנועה קולוניאליסטית, המשתמשת בדת ובמעמ-דות הנמוכים כקרום לחפור בו. הציונות הולכת בדרך הקולוניאליזם הבריטי והצר-פתי, ואינה מהחזקת כל פיתרון לבעיה היה-ודית — לא באירופה, וזוודאי לא במזרח-התיכון."

בפנותו לעסק במצב הנוכחי, אמר: "אבל עכשיו עלינו להיות מציאותיים. הש-נה היא 1970, ועתה מצויים בפלסטין כ-3,000,000 יהודים. הם אינם מהויכ אומה

הדים מענד לקו החזית

על רקע הדו"ח של דנה זוהר, עולה השאלה מהי גישתם של הכוחות הערבים לכוחות-השלום בישראל.
דנה זוהר עצמה לא הגיעה אל נאעף חאוואטה, ראש "החזית הדמוק-רטיית לשיחור פלסטין", בגלל הסיבות המתוארות בדו"ח שלה. אולם עיתונאי מערבי, שביקר לאחרונה בישראל, סיפר על שיחה בה שאל את חאוואטה מהו דעתו על אורי אבנרי.
חאוואטה אמר לו: "איננו יכולים להסכים לתוכניתו של אבנרי (מכיוון שגם חאוואטה אינו מוכן עדיין להכיר בקיומה של מדינת-ישראל). אולם אנחנו מעריכים ומכבדים מואד את אבנרי ואת פעולתו המצית-הלב בישראל, יבוא יום שתינתן הידברות עם אנשים כמוהו בישראל."
ימים מעטים לפני שדנה זוהר ביקרה בביירות, התחיל השבועון הביירותי "אלי-חואדס" לפרסם בהמשכים תקציר של ספרו של אורי אבנרי, "מלחמת היום השביעי" בצורה של כמה עמודים לשבוע.
באותו זמן פירסם השבועון המצרי החשוב, "רוז אלי-יוסף" (שעורכו, אחמד המרוש, מילא תפקיד מרכזי באירגון פנישת הקצת-גולדמן), כתבה בה נאמר: "מישראל נשמעים לאחרונה קולות לאקמרת מדינה פלסטינית ולהכרה ביישות הפלסטינית. כל אלה מוכיחים כי... בישראל קיימים כוחות-שלום שאין לזלזל בהם, הדורשים נסיגה מהשטחים הכבושים למען הסדר מדיני ושלום."
"אלה הם כוחות לא-קומוניסטיים, אך שוחרי-שלום. קראנו את אשר כותבים אורי וחברו שלום כהן, שני חברי-כנסת. קראנו את אשר כותב אמנון קפליק ב"לה-מונד". כוחות אלה דורשים שלום תמורת נסיגה מהשטחים הכבושים.
האם אפשר לזלזל בכוחות אלה, בטענה שהאויב כולו הוא אכזרי ופראי? אסור לסופרנו לזלזל בקולות אלה! השתיל הוא עדיין חלש, אבל כל עץ גדול היה פעם שתיל חלש. ישראל אינה עשויה מיקשה אחת!"